

DIREKTIVER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2009/52/EF

af 18. juni 2009

om minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger over for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 63, stk. 1, nr. 3, litra b),

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Det Europæiske Råd nåede på sit møde den 14. og 15. december 2006 til enighed om, at samarbejdet mellem medlemsstaterne om bekæmpelse af ulovlig indvandring bør styrkes, og specielt om, at foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig beskæftigelse bør intensiveres i medlemsstaterne og på EU-plan.

(2) En vigtig pull-faktor for ulovlig indvandring til EU er muligheden for at få arbejde i EU uden at have den nødvendige retlige status. Indsatsen mod ulovlig indvandring og ulovligt ophold bør derfor omfatte foranstaltninger, som modvirker denne pull-faktor.

(3) Det vigtigste element i disse foranstaltninger bør være et generelt forbud mod at beskæftige tredjelandstatsborgere, som ikke har ret til at opholde sig i EU, ledsaget af sanktioner over for arbejdsgivere, der overtræder forbuddet.

⁽¹⁾ EUT C 204 af 9.8.2008, s. 70.

⁽²⁾ EUT C 257 af 9.10.2008, s. 20.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 4.2.2009 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 25.5.2009.

(4) Da dette direktiv indeholder minimumsstandarder, bør det stå medlemsstaterne frit for at vedtage eller opretholde strengere sanktioner og foranstaltninger og at pålægge arbejdsgivere strengere forpligtelser.

(5) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på tredjelandstatsborgere, der har lovligt ophold i en medlemsstat, uanset om de har tilladelse til at arbejde på dens område. Dette direktiv bør heller ikke finde anvendelse på personer, der har ret til fri bevægelighed i henhold til fællesskabsretten, som defineret i artikel 2, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks) ⁽⁴⁾. Endvidere bør dette direktiv ikke finde anvendelse på tredjelandstatsborgere, der befinder sig i en situation, som er omfattet af fællesskabsretten, såsom dem, der er lovligt beskæftiget i én medlemsstat, og som er udstationeret af en tjenesteleverandør i en anden medlemsstat i forbindelse med levering af tjenesteydelser. Dette direktiv bør ikke berøre national ret om forbud mod beskæftigelse af tredjelandstatsborgere med lovligt ophold, som arbejder i strid med deres opholdsstatus.

(6) Visse begreber bør defineres specifikt med henblik på anvendelsen af dette direktiv, og disse definitioner bør kun anvendes i forbindelse med dette direktiv.

(7) Definitionen af beskæftigelse bør omfatte de konstituerende elementer, nemlig aktiviteter, der er eller burde være lønnede, og som udføres for arbejdsgiveren eller under dennes ledelse og/eller opsyn uanset retsforholdet.

(8) Definitionen af arbejdsgiver kan omfatte en sammenslutning af personer, der kan indgå retshandler uden at have status af juridisk person.

⁽⁴⁾ EUT L 105 af 13.4.2006, s. 1.

- (9) For at forhindre beskæftigelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold bør det kræves, at arbejdsgiverne, inden de ansætter en tredjelandsstatsborger, også i de tilfælde, hvor tredjelandsstatsborgeren ansættes med henblik på udstationering i en anden medlemsstat i forbindelse med levering af tjenesteydelser, kontrollerer, at den pågældende har en gyldig opholdstilladelse eller anden tilladelse til ophold i den medlemsstat, hvor vedkommende ansættes, der viser, at tredjelandsstatsborgeren opholder sig lovligt på den pågældende medlemsstats område.
- (10) For især at gøre det muligt for medlemsstaterne at kontrollere, om der forekommer forfalskede dokumenter, bør arbejdsgivere også pålægges at underrette de kompetente myndigheder om, at de beskæftiger en tredjelandsstatsborger. For at minimere de administrative byrder bør medlemsstaterne kunne bestemme, at en sådan underretning skal ske som led i andre underretningsordninger. Medlemsstaterne bør kunne beslutte at anvende en forenklet underretningsprocedure for arbejdsgivere, der er fysiske personer, såfremt beskæftigelsen er i privat øjemed.
- (11) Arbejdsgivere, som har opfyldt forpligtelserne i dette direktiv, bør ikke gøres ansvarlige for, at de har beskæftiget tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold, specielt hvis den kompetente myndighed senere konstaterer, at det dokument, som en ansat har fremlagt, faktisk var forfalsket eller var blevet misbrugt, medmindre arbejdsgiveren vidste, at dokumentet var forfalsket.
- (12) For at gøre det lettere for arbejdsgiverne at overholde deres forpligtelser bør medlemsstaterne bestræbe sig på at behandle ansøgninger om fornyelse af opholdstilladelser rettidigt.
- (13) For at håndhæve det generelle forbud og forebygge overtrædelser bør medlemsstaterne indføre passende sanktioner. Sanktionerne bør omfatte finansielle sanktioner og bidrag til omkostningerne ved tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold, og der bør samtidig være mulighed for at anvende nedsatte finansielle sanktioner for arbejdsgivere, der er fysiske personer, såfremt beskæftigelsen er i privat øjemed.
- (14) Arbejdsgiveren bør under alle omstændigheder pålægges at betale eventuelt udestående løn til tredjelandsstatsborgerne for det arbejde, de har udført, og eventuelle udestående skatter og bidrag til sociale sikringsordninger. Hvis lønniveauet ikke kan fastslås, bør det antages at være mindst den løn, der er fastlagt i gældende lovgivning om mindsteløn, i kollektive overenskomster eller i overensstemmelse med etableret praksis i de relevante brancher. Arbejdsgiveren bør endvidere i relevant omfang pålægges at betale eventuelle omkostninger ved at sende udestående løn til det land, som den ulovligt beskæftigede tredjelandsstatsborger er rejst eller er blevet sendt tilbage til. I tilfælde, hvor en arbejdsgiver ikke foretager efterbetaling, bør medlemsstaterne ikke være forpligtet til at indtræde i arbejdsgiverens forpligtelser.
- (15) En ulovligt beskæftiget tredjelandsstatsborger bør ikke kunne opnå ret til indrejse, ophold eller adgang til arbejdsmarkedet gennem det ulovlige ansættelsesforhold eller gennem betaling eller efterbetaling af løn, bidrag til sociale sikringsordninger, skatter eller afgifter foretaget af arbejdsgiveren eller en juridisk enhed, der skal betale i stedet for arbejdsgiveren.
- (16) Medlemsstaterne bør sikre, at der indgives eller kan indgives krav, og at der er indført ordninger, som sikrer, at den udestående løn, som inddrives, kan udbetales til de tredjelandsstatsborgere, som har krav på den. Medlemsstaterne bør ikke være forpligtet til at inddrage deres missioner eller repræsentationer i tredjelande i disse ordninger. Medlemsstaterne bør som led i indførelsen af effektive mekanismer til fremme af klageadgangen, og såfremt der ikke allerede findes bestemmelser herom i national lovgivning, overveje muligheden for og merværdien af at sætte en kompetent myndighed i stand til at anlægge søgsmål mod en arbejdsgiver med henblik på inddrivelse af udestående løn.
- (17) Medlemsstaterne bør desuden indføre en bestemmelse om, at der formodes at foreligge et ansættelsesforhold med en varighed på mindst tre måneder, således at bevisbyrden pålægges arbejdsgiveren med hensyn til mindst en vis periode. Arbejdsgiveren bør bl.a. også have mulighed for at forelægge beviser for eksistensen og varigheden af ansættelsesforholdet.
- (18) Medlemsstaterne bør give mulighed for yderligere sanktioner over for arbejdsgivere, bl.a. udelukkelse fra retten til visse eller alle offentlige ydelser, tilskud eller støtte, herunder landbrugsstøtte, udelukkelse fra deltagelse i procedurer i forbindelse med offentlige indkøb og inddrivelse af visse eller alle offentlige ydelser, tilskud eller støtte, herunder EU-midler forvaltet af medlemsstaterne, som allerede er udbetalt. Medlemsstaterne bør kunne beslutte ikke at anvende sådanne yderligere sanktioner på arbejdsgivere, der er fysiske personer, såfremt beskæftigelsen er i privat øjemed.
- (19) Dette direktiv og særlig artikel 7, 10 og 12 bør ikke berøre Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget ⁽¹⁾.
- (20) I lyset af den udbredte anvendelse af underleverancer i visse berørte sektorer er det nødvendigt at sikre, at i det mindste den kontrahent, som arbejdsgiveren er direkte underkontrahent til, hæfter for betaling af finansielle sanktioner sammen med eller i stedet for arbejdsgiveren. I specifikke tilfælde kan andre kontrahenter være ansvarlige for betaling af finansielle sanktioner sammen med

⁽¹⁾ EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1.

eller i stedet for en arbejdsgiver, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. Efterbetalinger, der skal være dækket af dette direktivs bestemmelser om ansvar, bør også omfatte bidrag til nationale feriefonde og sociale fonde, der er reguleret ved lovbestemmelser eller kollektive aftaler.

- (21) Erfaringen har vist, at de eksisterende sanktionssystemer ikke har været tilstrækkelige til at opnå fuldstændig overholdelse af forbuddene mod beskæftigelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. En af grundene er, at administrative sanktioner alene sandsynligvis ikke er nok til at afskrække visse skrupelløse arbejdsgivere. Overholdelsen kan og bør styrkes ved anvendelse af strafferetlige sanktioner.
- (22) For at sikre, at man opnår den fulde virkning af det generelle forbud, er der derfor et særligt behov for mere afskrækkende sanktioner i alvorlige tilfælde, såsom konsekvent gentagne overtrædelser, ulovlig beskæftigelse af et betydeligt antal tredjelandstatsborgere, særligt udnyttende arbejdsforhold, tilfælde hvor arbejdsgiveren ved, at arbejdstageren er offer for menneskehandel, og ulovlig beskæftigelse af en mindreårig. Dette direktiv pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til at indføre strafferetlige sanktioner i deres nationale lovgivning for sådanne alvorlige lovovertrædelser. Dette direktiv skaber ingen forpligtelser med hensyn til anvendelsen af sådanne sanktioner eller andre tilgængelige retshåndhævelsesordninger i konkrete sager.
- (23) I alle tilfælde, som anses for at være alvorlige efter dette direktiv, bør overtrædelserne betragtes som en strafbar handling i hele Fællesskabet, når den begås forsætligt. Dette direktivs bestemmelser angående strafbare handlinger bør ikke berøre anvendelsen af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA af 19. juli 2002 om bekæmpelse af menneskehandel⁽¹⁾.
- (24) Den strafbare handling bør kunne straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning. Forpligtelsen i dette direktiv til at sikre strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning, berører ikke strafferettens interne opbygning i medlemsstaterne.
- (25) Juridiske personer kan også gøres ansvarlige for de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, eftersom mange arbejdsgivere er juridiske personer. Dette direktivs bestemmelser medfører ikke en forpligtelse for medlemsstaterne til at indføre et strafferetligt ansvar for juridiske personer.
- (26) For at lette håndhævelsen af dette direktiv bør der findes effektive klageordninger, som gør det muligt for de pågældende tredjelandstatsborgere at indgive klager direkte eller gennem udpegede tredjemænd, såsom fagforeninger eller andre sammenslutninger. De udpegede tredjemænd bør, når de yder bistand til indgivelse af klager, beskyttes mod mulige sanktioner i henhold til regler, der forbyder hjælp til ulovligt ophold.
- (27) Som supplement til klageordningerne bør medlemsstaterne kunne udstede opholdstilladelser af begrænset varighed, der er knyttet til varigheden af de relevante nationale procedurer, til tredjelandstatsborgere, som har været udsat for særligt udnyttende arbejdsforhold eller været ulovligt beskæftigede mindreårige, og som samarbejder under en straffesag mod arbejdsgiveren. Sådanne tilladelser bør udstedes efter retningslinjer svarende til dem, der gælder for tredjelandstatsborgere, som er omfattet af betingelserne i Rådets direktiv 2004/81/EF af 29. april 2004 om udstedelse af opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere, der har været ofre for menneskehandel, eller som er indrejst som led i ulovlig indvandring, og som samarbejder med de kompetente myndigheder⁽²⁾.
- (28) For at sikre et tilfredsstillende håndhævnelsesniveau for dette direktiv og i videst muligt omfang mindske forskelle i håndhævnelsesniveauet i medlemsstaterne bør medlemsstaterne sikre, at der foretages effektive og tilstrækkelige inspektioner på deres område, og give Kommissionen oplysninger om de inspektioner, de udfører.
- (29) Medlemsstaterne bør tilskyndes til hvert år at fastsætte et nationalt mål for antallet af inspektioner i de aktivitetssektorer, hvor koncentrationen af beskæftigede tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold er størst på deres område.
- (30) For at øge effektiviteten af de inspektioner, der foretages med henblik på gennemførelsen af dette direktiv, bør medlemsstaterne sikre, at den nationale lovgivning giver de kompetente myndigheder tilstrækkelige beføjelser til at foretage inspektionerne, at oplysninger om ulovlig beskæftigelse, herunder resultaterne af tidligere inspektioner, indsamles og behandles med henblik på en effektiv gennemførelse af dette direktiv, og at der er tilstrækkeligt personale med de nødvendige færdigheder og kvalifikationer til effektivt at foretage inspektionerne.
- (31) Medlemsstaterne bør sikre, at inspektioner, der foretages med henblik på gennemførelsen af dette direktiv, hverken kvantitativt eller kvalitativt påvirker de inspektioner, der foretages med henblik på at vurdere ansættelses- og arbejdsvilkår.

⁽¹⁾ EFT L 203 af 1.8.2002, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 261 af 6.8.2004, s. 19.

- (32) Med hensyn til udstationerede arbejdstagere, som er tredjelandstatsborgere, kan medlemsstaternes inspektionsmyndigheder benytte sig af samarbejde og udveksling af oplysninger som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser⁽¹⁾ for at kontrollere, at de berørte tredjelandstatsborgere er lovligt beskæftigede i oprindelsesmedlemsstaten.
- (33) Dette direktiv bør ses som et supplement til foranstaltninger med sigte på at imødegå sort arbejde og udnyttelse.
- (34) I overensstemmelse med punkt 34 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning⁽²⁾ tilskyndes medlemsstaterne til både i egen og Fællesskabets interesse at udarbejde og offentliggøre deres egne oversigter, der så vidt muligt viser overensstemmelsen mellem dette direktiv og gennemførelsesforanstaltningerne.
- (35) Enhver behandling af personoplysninger, der foretages som led i gennemførelsen af dette direktiv, bør ske i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger⁽³⁾.
- (36) Målet for dette direktiv, nemlig at modvirke ulovlig indvandring ved at gøre en indsats for at reducere beskæftigelsens virkning som pull-faktor, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af direktivets omfang og virkninger bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (37) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. anerkendes i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det skal særlig anvendes under overholdelse af friheden til at drive egen virksomhed, lighed for loven og princippet om ikke-forskelsbehandling, retten til adgang til effektive retsmidler og en retfærdig rettergang samt legalitetsprin-

cippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf, jf. chartrets artikel 16, 20, 21, 47 og 49.

- (38) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og med forbehold af artikel 4 i samme protokol deltager disse medlemsstater ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i disse medlemsstater.
- (39) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål og anvendelsesområde

Dette direktiv forbyder beskæftigelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold for at bekæmpe ulovlig indvandring. Med henblik herpå fastsættes fælles minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger, der skal anvendes i medlemsstaterne over for arbejdsgivere, som overtræder dette forbud.

Artikel 2

Definitioner

Specifikt i dette direktiv forstås ved:

- a) »tredjelandstatsborger«: enhver person, der ikke er unionsborger som omhandlet i traktatens artikel 17, stk. 1, og som ikke er en person, der har ret til fri bevægelighed i henhold til fællesskabsretten, som defineret i artikel 2, stk. 5, i Schengenrænsekodeksen
- b) »tredjelandstatsborger med ulovligt ophold«: en tredjelandstatsborger, der er til stede på en medlemsstats område, og som ikke opfylder eller ikke længere opfylder betingelserne for ophold eller bopæl i medlemsstaten
- c) »beskæftigelse«: udøvelse af aktiviteter, der omfatter alle former for arbejde reguleret ved national ret eller i overensstemmelse med etableret praksis, for eller under ledelse og/eller opsyn af en arbejdsgiver
- d) »ulovlig beskæftigelse«: beskæftigelse af en tredjelandstatsborger med ulovligt ophold

⁽¹⁾ EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

- e) »arbejdsgiver«: enhver fysisk person eller retlig enhed, herunder vikarbureauer, for hvem eller under hvis ledelse og/eller opsyn beskæftigelsen udføres
- f) »underkontrahent«: enhver fysisk person eller retlig enhed, til hvem gennemførelsen af alle eller en del af forpligtelserne i henhold til en tidligere kontrakt overdrages
- g) »juridisk person«: enhver retlig enhed, der har denne status i henhold til gældende national ret, dog ikke stater eller offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser samt offentligretlige internationale organisationer
- h) »vikarbureau«: enhver fysisk eller juridisk person, som i overensstemmelse med national ret indgår en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold med vikariansatte med henblik på at udsende dem til brugervirksomheder for midlertidigt at udføre arbejdsopgaver under disses opsyn og ledelse
- i) »særligt udnyttende arbejdsforhold«: arbejdsforhold, herunder sådanne, som er resultat af kønsbaseret eller anden forskelsbehandling, der står i et stærkt misforhold til forholdene for lovligt beskæftigede arbejdstagere, og som f.eks. påvirker arbejdstagernes sundhed og sikkerhed og strider mod den menneskelige værdighed
- j) »af lønning af tredjelandsstatsborger med ulovligt ophold«: den løn eller anden form for vederlag, det være sig i rede penge eller naturalier, som arbejdstageren modtager direkte eller indirekte, i forbindelse med sin beskæftigelse, fra sin arbejdsgiver, og som svarer til den løn eller det vederlag, som sammenlignelige arbejdstagere i et lovligt ansættelsesforhold ville modtage.
- opholdstilladelse eller anden tilladelse til at opholde sig i medlemsstaten
- b) mindst så længe beskæftigelsen varer, at opbevare en kopi af eller dokumentation for opholdstilladelsen eller en anden tilladelse til at opholde sig i medlemsstaten, således at de kompetente myndigheder i medlemsstaterne eventuelt kan inspicere den
- c) at underrette de kompetente myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget, om påbegyndelse af beskæftigelse af en tredjelandsstatsborger inden for en frist, som den enkelte medlemsstat fastsætter.
2. Medlemsstaterne kan vælge at anvende en forenklet underrettningsprocedure i henhold til stk. 1, litra c), hvis arbejdsgiveren er en fysisk person, der i privat øjemed beskæftiger en tredjelandsstatsborger.
- Medlemsstaterne kan bestemme, at underretning i henhold til stk. 1, litra c), ikke er nødvendig, hvis den ansatte har opnået status som fastboende udlænding i henhold til Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgers status som fastboende udlænding ⁽¹⁾.
3. Medlemsstaterne sikrer, at arbejdsgivere, der har opfyldt deres forpligtelser i henhold til stk. 1, ikke gøres ansvarlige for overtrædelse af forbuddet i artikel 3, medmindre de vidste, at det dokument, der er fremlagt som gyldig opholdstilladelse eller anden tilladelse til at opholde sig i medlemsstaten, var en forfalskning.

Artikel 3

Forbud mod ulovlig beskæftigelse

1. Medlemsstaterne forbyder beskæftigelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold.
2. Overtrædelser af dette forbud straffes med de sanktioner og foranstaltninger, der er fastlagt i dette direktiv.
3. En medlemsstat kan beslutte ikke at anvende forbuddet i stk. 1 på tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold, hvis udsendelse er blevet udsat, og som har tilladelse til at arbejde i henhold til national ret.

Artikel 4

Arbejdsgivernes forpligtelser

1. Medlemsstaterne pålægger arbejdsgiverne:
 - a) at kræve, at en tredjelandsstatsborger inden ansættelse er i besiddelse af og for arbejdsgiveren fremlægger en gyldig

Artikel 5

Finansielle sanktioner

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at overtrædelser af forbuddet i artikel 3 kan straffes med sanktioner over for arbejdsgiveren, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.
2. Sanktionerne for overtrædelser af forbuddet i artikel 3 omfatter:
 - a) finansielle sanktioner, som øges efter antallet af ulovligt beskæftigede tredjelandsstatsborgere, og
 - b) betaling af omkostningerne ved tilbagesendelse af ulovligt beskæftigede tredjelandsstatsborgere i de tilfælde, hvor der gennemføres tilbagesendelsesprocedurer. Medlemsstaterne kan i stedet beslutte, at de finansielle sanktioner under litra a) i det mindste skal afspejle de gennemsnitlige omkostninger ved tilbagesendelse.

⁽¹⁾ EUT L 16 af 23.1.2004, s. 44.

3. Medlemsstaterne kan indføre bestemmelser om nedsatte finansielle sanktioner i tilfælde, hvor arbejdsgiveren er en fysisk person, der i privat øjemed beskæftiger en tredjelandstatsborger med ulovligt ophold, og uden at der er tale om særligt udnyttende arbejdsforhold.

Artikel 6

Efterbetalinger, som skal foretages af arbejdsgiverne

1. I forbindelse med enhver overtrædelse af forbuddet i artikel 3 sikrer medlemsstaterne, at arbejdsgiveren er ansvarlig for betaling af:

- a) udestående løn til den ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborger. Det aftalte lønniveau antages at have været mindst lønnen i henhold til gældende lovgivning om mindsteløn, kollektive overenskomster eller i overensstemmelse med etableret praksis i de relevante brancher, medmindre enten arbejdsgiveren eller arbejdstageren kan modbevise dette, idet de bindende nationale lønbestemmelser i relevant omfang skal overholdes
- b) et beløb svarende til skatter og bidrag til sociale sikringsordninger, som arbejdsgiveren ville have betalt, hvis den ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborger havde været lovligt beskæftiget, herunder tvangsbøder for forsinkelser og relevante administrative bøder
- c) om nødvendigt, omkostningerne ved at sende efterbetalinger til det land, som tredjelandstatsborgeren er rejst eller blevet sendt tilbage til.

2. For at sikre at der med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra a) og c), er adgang til effektive procedurer, indfører medlemsstaterne, under behørig hensyntagen til artikel 13, ordninger til sikring af, at ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborgere:

- a) inden en forældelsesfrist, der fastsættes i henhold til national ret, kan gøre krav gældende mod deres arbejdsgiver og eventuelt få fuldbyrdet en dom mod arbejdsgiveren vedrørende udestående løn, herunder i tilfælde, hvor de er rejst eller er blevet sendt tilbage, eller
- b) for så vidt der findes bestemmelser herom i national lovgivning kan anmode medlemsstatens kompetente myndighed om at anlægge søgsmål til inddrivelse af udestående løn, uden at den pågældende i så fald selv behøver at gøre krav gældende i sagen.

Ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborgere informeres systematisk og objektivt om deres rettigheder i henhold til dette

stykke og i henhold til artikel 13, inden en afgørelse om tilbage-sendelse gennemtvinges.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra a) og b), fastsætter medlemsstaterne, at det antages, at der foreligger et arbejdsforhold af mindst tre måneders varighed, medmindre arbejdsgiveren eller den ansatte bl.a. kan modbevise dette.

4. Medlemsstaterne sørger for, at de nødvendige ordninger indføres for at sikre, at ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborgere kan modtage eventuelle efterbetalinger af løn, jf. stk. 1, litra a), som er inddrevet som følge af kravene i stk. 2, også i tilfælde, hvor de er rejst eller er blevet sendt tilbage.

5. I de tilfælde, hvor der er udstedt en opholdstilladelse af begrænset varighed, jf. artikel 13, stk. 4, fastsætter medlemsstaterne i national ret betingelserne for, at varigheden af sådanne tilladelser kan forlænges, indtil tredjelandstatsborgeren har modtaget en eventuel efterbetaling af sin løn, jf. denne artikels stk. 1.

Artikel 7

Andre foranstaltninger

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at følgende foranstaltninger også i givet fald anvendes over for arbejdsgivere:

- a) udelukkelse fra visse eller alle offentlige ydelser, tilskud eller støtte, herunder EU-finansiering forvaltet af medlemsstaterne, i op til fem år
- b) udelukkelse i op til fem år fra deltagelse i en offentlig kontrakt som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter⁽¹⁾
- c) inddrivelse af visse eller alle offentlige ydelser, tilskud eller støtte, herunder EU-finansiering forvaltet af medlemsstaterne, som er ydet til arbejdsgiveren i op til 12 måneder forud for opdagelsen af den ulovlige beskæftigelse
- d) midlertidig eller permanent lukning af de forretningssteder, der er blevet brugt til at begå overtrædelsen, eller midlertidig eller permanent inddragelse af en tilladelse til at drive den pågældende forretningsaktivitet, hvis det er begrundet i overtrædelsens alvor.

2. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende stk. 1, hvis arbejdsgiveren er en fysisk person, og beskæftigelsen er i privat øjemed.

⁽¹⁾ EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114.

*Artikel 8***Underleverancer**

1. Når arbejdsgiveren er en underkontrahent, og uden at dette berører nationale retsfor skrifter om ret til bidrag eller regres eller nationale retsfor skrifter på området social sikring, sikrer medlemsstaterne, at den kontrahent, som arbejdsgiveren er direkte underkontrahent til, sammen med eller i stedet for arbejdsgiveren kan holdes ansvarlig for betalingen af:

- a) alle finansielle sanktioner, som er pålagt efter artikel 5, og
- b) alle efterbetalinger, som skyldes i henhold til artikel 6, stk. 1, litra a) og c), og artikel 6, stk. 2 og 3.

2. Hvis arbejdsgiveren er underkontrahent, sikrer medlemsstaterne, at hovedkontrahenten og enhver mellemliggende underkontrahent, hvis de har kendskab til, at den ansættende underkontrahent har beskæftiget tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold, kan holdes ansvarlig for at foretage de i stk. 1 omhandlede betalinger sammen med eller i stedet for den ansættende underkontrahent eller den kontrahent, som arbejdsgiveren er direkte underkontrahent til.

3. En kontrahent, der har opfyldt kravene om nødvendig omhu som defineret i national ret, holdes ikke ansvarlig for så vidt angår stk. 1 og 2.

4. Medlemsstaterne kan fastsætte strengere ansvarsbestemmelser i national ret.

*Artikel 9***Strafbar handling**

1. Medlemsstaterne sikrer, at overtrædelse af det forbud, der er omhandlet i artikel 3, udgør en strafbar handling, når den begås forsætligt, under hver af følgende omstændigheder som defineret i national ret:

- a) Overtrædelsen fortsætter eller gentages konsekvent.
- b) Overtrædelsen vedrører samtidig ansættelse af et betydeligt antal tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold.
- c) Overtrædelsen er forbundet med særligt udnyttende arbejdsforhold.
- d) Overtrædelsen er begået af en arbejdsgiver som, uden denne er blevet sigtet eller dømt for en lovovertrædelse som fastslået i rammeafgørelse 2002/629/RIA, anvender arbejde eller tjenesteydelser, som arbejdsgiveren pålægger en tredjeland-

statsborger med ulovligt ophold at udføre vel vidende, at denne person er offer for menneskehandel.

- e) Overtrædelsen vedrører ulovlig beskæftigelse af en mindreårig.

2. Medlemsstaterne sikrer, at tilskyndelse, medvirken til og antiftelse af de i stk. 1 omhandlede former for forsætlig adfærd kan straffes som en strafbar handling.

*Artikel 10***Strafferetlige sanktioner**

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at fysiske personer, der begår den strafbare handling, der er omhandlet i artikel 9, kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

2. Medmindre dette udelukkes af generelle retsprincipper kan de strafferetlige sanktioner, der er omhandlet i denne artikel, i henhold til national ret pålægges, uden at det berører andre sanktioner eller foranstaltninger af ikke-strafferetlig art, og de kan ledsages af offentliggørelsen af den for sagen relevante retsafgørelse.

*Artikel 11***Juridiske personers ansvar**

1. Medlemsstaterne sikrer, at juridiske personer kan drages til ansvar for den strafbare handling, der er omhandlet i artikel 9, såfremt den strafbare handling begås til deres fordel af en person, der beklæder en ledende stilling hos den juridiske person, og som handler enten som enkeltperson eller som medlem af et organ under den juridiske person, på grundlag af:

- a) en bemyndigelse til at repræsentere den juridiske person
- b) en beføjelse til at træffe beslutninger på den juridiske persons vegne, eller
- c) en beføjelse til at udøve intern kontrol.

2. Medlemsstaterne sikrer også, at en juridisk person kan drages til ansvar, når manglende tilsyn eller kontrol fra en af de i stk. 1 omhandlede personers side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå en strafbar handling som omhandlet i artikel 9, til fordel for den juridiske person.

3. Juridiske personers ansvar i henhold til stk. 1 og 2 udelukker ikke strafferetlig forfølgning af fysiske personer, som begår, anstifter eller medvirker til den strafbare handling, der er omhandlet i artikel 9.

Artikel 12

Sanktioner over for juridiske personer

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en juridisk person, der drages til ansvar i henhold til artikel 11, kan straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, herunder eventuelt foranstaltninger som dem, der er omhandlet i artikel 7.

Medlemsstaterne kan beslutte at offentliggøre en liste over arbejdsgivere, som er juridiske personer, og som er blevet draget til ansvar for den strafbare handling, der er omhandlet i artikel 9.

Artikel 13

Lettere klageadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive ordninger, der gør det muligt for ulovligt beskæftigede tredjelandstatsborgere at indgive klager over deres arbejdsgivere direkte eller gennem tredjemænd udpeget af medlemsstaterne, såsom fagforeninger eller andre sammenslutninger eller en kompetent myndighed i medlemsstaten, for så vidt der findes bestemmelser herom i national lovgivning.

2. Medlemsstaterne sikrer, at tredjeparter, der i henhold til kriterierne i deres nationale ret har en legitim interesse i at sikre, at dette direktiv overholdes, er berettigede til — enten på vegne af eller til støtte for en ulovligt beskæftiget tredjelandstatsborger samt med dennes godkendelse — at indgå i eventuelle administrative eller civile søgsmål, der indledes med henblik på gennemførelsen af dette direktiv.

3. Bistand til tredjelandstatsborgere med indgivelse af klager betragtes ikke som hjælp til ulovligt ophold, jf. Rådets direktiv 2002/90/EF af 28. november 2002 om definition af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold⁽¹⁾.

4. Med hensyn til strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 9, stk. 1, litra c) eller e), definerer medlemsstaterne i national ret de betingelser, under hvilke de på enkeltsagsbasis kan udstede opholdstilladelse af begrænset varighed, der er knyttet til varigheden af de relevante nationale procedurer, til de berørte tredjelandstatsborgere efter retningslinjer svarende til dem, der gælder for tredjelandstatsborgere, som er omfattet af direktiv 2004/81/EF.

Artikel 14

Inspektioner

1. Medlemsstaterne sikrer, at der foretages effektive og tilstrækkelige inspektioner på deres område for at kontrollere, om der beskæftiges tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. Inspektionerne baseres først og fremmest på en risikovurdering, som de kompetente myndigheder i medlemsstaterne udarbejder.

2. For at øge effektiviteten af de inspektioner, der foretages, identificerer medlemsstaterne regelmæssigt på grundlag af en risikovurdering de aktivitetssektorer, hvor koncentrationen af beskæftigede tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold er størst på deres område.

Medlemsstaterne underretter for hver af disse sektorer hvert år inden den 1. juli Kommissionen om de inspektioner, både i absolutte tal og som en procentdel af arbejdsgiverne for hver sektor, som er udført i det forgangne år, samt om resultaterne heraf.

Artikel 15

Gunstigere bestemmelser

Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes ret til at vedtage eller opretholde bestemmelser, som er gunstigere for de tredjelandstatsborgere, det finder anvendelse på, for så vidt angår artikel 6 og 13, forudsat at sådanne bestemmelser er forenelige med dette direktiv.

Artikel 16

Rapportering

1. Kommissionen forelægger senest den 20. juli 2014 og derefter hvert tredje år Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, eventuelt med forslag til ændring af artikel 6, 7, 8, 13 og 14. Kommissionen undersøger navnlig i sin rapport medlemsstaternes gennemførelse af artikel 6, stk. 2 og 5.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen alle de oplysninger, der er relevante for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport. Oplysningerne skal omfatte antallet og resultaterne af de inspektioner, som er foretaget efter artikel 14, stk. 1, foranstaltninger truffet i henhold til artikel 13 og så vidt muligt de foranstaltninger, som er gennemført i henhold til artikel 6 og 7.

Artikel 17

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 20. juli 2011. De underretter straks Kommissionen herom.

⁽¹⁾ EFT L 328 af 5.12.2002, s. 17.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 19

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. juni 2009.

På Europa-Parlamentets vegne
H.-G. PÖTTERING
Formand

På Rådets vegne
Š. FÜLE
Formand
